

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

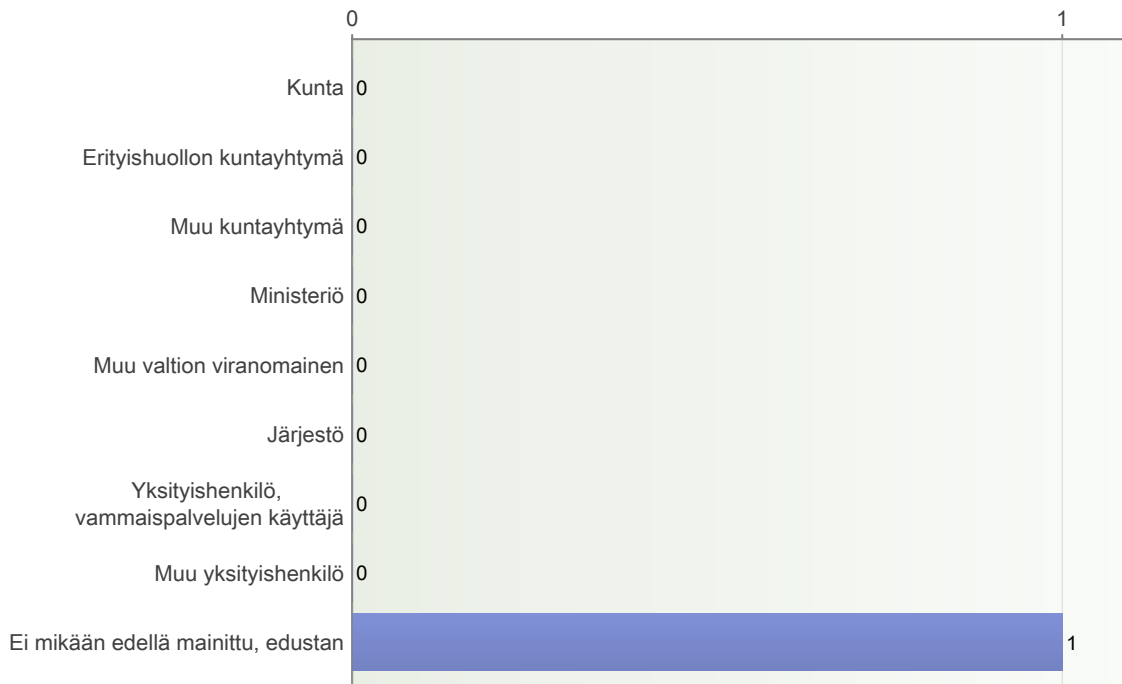
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Marja	Heikkilä	marja.heikkila@koske.fi	Keski-Suomen sosiaali-alan osaamiskeskus	

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: Ei mikään edellä mainittu, edustan

- Keski-Suomen sosiaali-alan osaamiskeskus

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

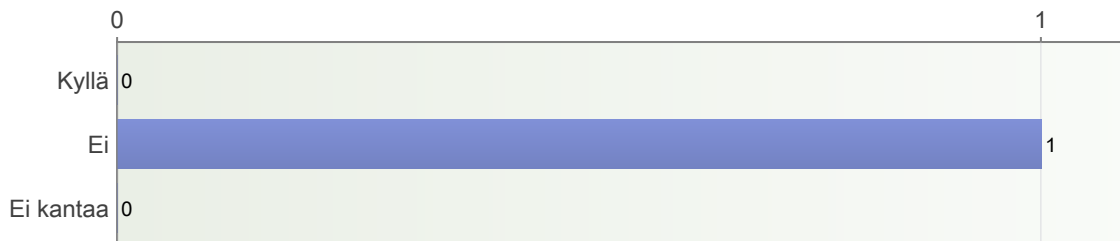

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajaus tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

-

Rajauksen soveltaminen ei todennäköisesti jatkossakaan muotoudu riittävän yksiselitteiseksi. Soveltamiskäytännön tueksi lain esitöihin tarvitaan enemmän esimerkkejä ja perusteluja erilaisista tilanteista. Käytäntöön ratkaistavaksi jää esimerkiksi kysymys, onko vammauttava muistisairaus vammaispalveluun oikeuttavaa, entä nivelkulumat? Kyseisiä tiloja todetaan myös työikäisillä ja toimintarajoitteet voivat olla hyvin vaikeasti vammauttavia ja osallisuutta estäviä.

Mikäli tarkoituksena on myös hillitä kustannuksien kasvua, tulee rajata nykyistä selvemmin ketä laki ei koske. Vaikka laki ei rajaa pois niitä henkilöitä, joilla palveluiden tarve on todettu jo aikaisemmin ja jotka eivät tule autetuksi muun lainsäädännön keinoin, oikeuskäytäntökin on ollut ristiriitaista.

Ehdotetun lain mukaisia palveluja järjestettäisiin vammaiselle henkilölle itselleen, ellei muusta olisi erikseen säädetty. Esimerkiksi vammaisen vanhemman avun tarve lasten hoidossa tai perheen arjessa olisi otettava huomioon vammaisen vanhemman omassa palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakassuunnitelmassa. Vammaisen lapsen perheenjäsenillä, huoltajilla tai muilla lapsesta huolehtivilla on oikeus sosiaalihoitolain 3 luvun mukaisiin palveluihin. Näistä tärkeimpiä perhettä tukevia palveluja ovat muun muassa 18 §:n mukainen perhetyö, 19 §:n mukainen kotipalvelu sekä 20 §:n mukainen kotihoito.

Mainittujen sosiaalihoitolain mukaisten palvelujen tarve on suuri ja niitä on vaikea saada riittämään vammaisten henkilöiden talouksiin. Tästä syystä esitetään harkittavaksi kyseisten palvelujen sisällyttämistä erikseen myös vammaispalvelulakiin.

On myönteistä, että vaikeavammaisen -käsite poistuu soveltamisperusteista ja jatketaan irrottautumista diagnoosipohjaisuudesta ja vamman laadun perusteista, ja edetään kohti yhteistä kokonaisvaltaista palvelutarveselvitystä ja siihen pohjautuvaa palvelusuunnittelua, päätöksentekoa ja palvelujen toteutusta. Lain tarkoituksen toteuttaminen tulee todennäköisesti lisäämään sekä sosiaalityön että palveluohjauksen tarvetta ja on vaikea nähdä, että tarpeeseen pystytään vastaamaan nykyistä vähemmällä henkilöstöllä ja että siitä syntyy säästöä.

1 momentin mukaan ehdotetun lain mukaisia erityispalveluja järjestettäisiin, jos vammaisen henkilö ei saisi muun lain nojalla etunsa mukaisia riittäviä ja sopivia palveluja. Sosiaalihoitolaki on sosiaalihuollon palveluissa ensisijaisesti sovellettava yleislaki.

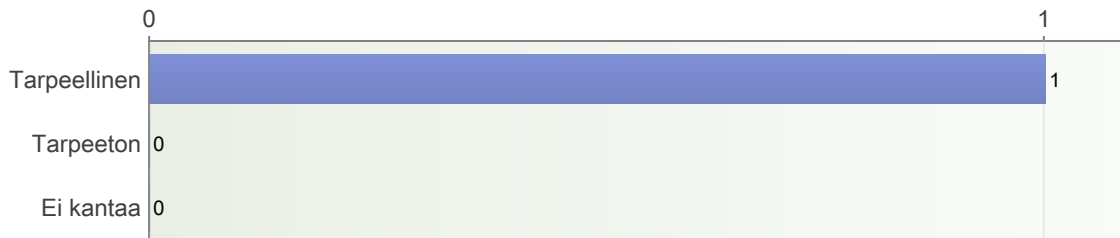
On riski, että rajanveto yleislain ja erityislain välillä tulee jatkumaan ja on pyrkimys käyttää sosiaalihoitolain mukaista maksullista palvelua silloinkin, kun asiakkaalla on oikeus vammaispalveluun ja se on hänen etunsa mukaista.

Sosiaalihoitolaki yleislakina ei turvaa riittävästi pitkäaikaisesti, jopa koko eliniän, palveluita tarvitsevien erityisen haavoittuvassa asemassa olevien vammaisten ja kehitysvammaisten lasten, nuorten ja aikuisten tarvitsemia välttämättömiä palveluita. Erityislaissa subjektiiviset palvelut on määriteltävä yksiselitteisesti.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälää sovellettaessa on aina kyse erityistä tukea tarvitsevista henkilöistä, ja siinä huomioidaan, että asiakas tulee riittävästi kuulluksi ja aidosti osalliseksi omien asioidensa hoidossa. Asiakkaan mielipidettä ei voida sivuttaa ja hän saa tarvitsemansa kommunikoinnin tuen omien asioidensa hoitamiseksi.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

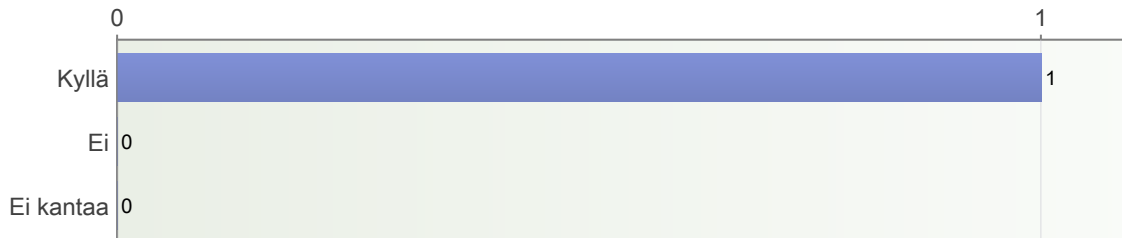
Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

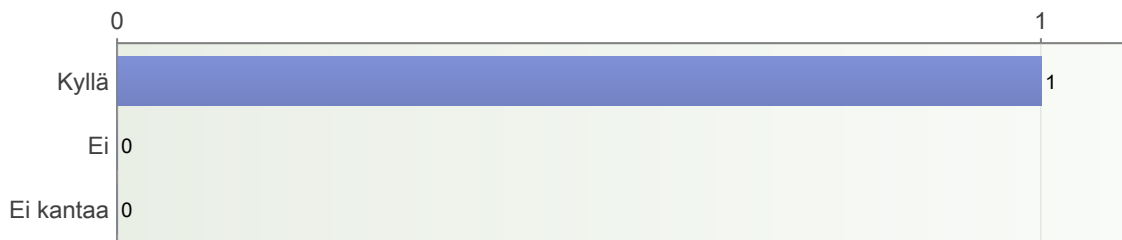
15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta ensisijaisen lainsäädännön korostaminen on perusteltua vammaisia henkilöitä koskevassa erityislainsäädännössä. Henkilö saa jatkossa samanlaisen alkukartoituksen, vaikka ei olisi vielä tietoa, onko hän vammaispalvelulaissa tarkoitettu asiakas. Palvelutarpeen arviointi- ja suunnitteluprosessi on tasavertainen ja asiakkuus alkaa samoilla periaatteilla samalta ”luukulta”.

19. 12. Arvioika seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	0	0	1	1	3
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Yhteensä	3	0	1	4	1,5

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 6 § 3 mom...eri lakeihin perustuvat palvelut muodostavat vammaispalvelulain tarkoitusta toteuttavan yhteensovitetun kokonaisuuden... palvelukokonaisuudesta on tarvittaessa tehtävä päätös: varmistaa, jottei asiakas tai hänen edustajansa jää yksin kokoamaan palveluja ja kenties väliinputoajaksi tai eri viranomaisten tai palveluntuottajien ulkoistavan ristikkäisen neuvonnan kohteeksi. Toisaalta 6 § voi luoda päällekkäistä hallintoa, jos tehdään sekä palvelukohtaisia että kokonaisuutta koskevia päätöksiä. Perusteluihin tarvitaan ohjeistusta.

Vammaispalvelulain luonnoksessa korostetaan asiakkaan kokonaisvaltaista tukemista toimintakyvyn, iän ja elämäntilanteen edellyttämällä tavalla. Maakunnan on jatkossakin huolehdittava siitä, että vammaisen henkilön ja tarvittaessa hänen perheensä tarpeen mukaiset, eri lakeihin perustuvat palvelut muodostavat eri toimintaympäristöissä itsemääräämisoikeutta, osallistumista ja osallisuutta tukevan kokonaisuuden.

Sosiaalihuoltolain muutosesityksessä todetaan, että toimintakykyä ja palvelutarvetta arvioitaessa erilaisissa toimintaympäristöissä, on otettava huomioon terveydentila, elämäntilanne ja elinolosuhteet sekä niissä tapahtuvat muutokset. Tässä korostuu arvioinnin ja palvelusuunnittelun kokonaisvaltaisuus ja pitkäkestoisuus, jotta se on luotettavaa ja asiakas tulee ymmärretyksi ja kuulluksi.

Palvelukokonaisuudesta vastaamisen ehdotetaan kuuluvan sosiaalityöntekijän työksi.

Nykylain aikana ongelmia aiheutuu määräaikaisista päätöksistä ja palveluiden jatkuvuus on usein uhattuna. Pitkäaikaisissa ja pysyvissä tukitarvetilanteissa asiakkaiden palvelujen jatkuvuus tulee turvata ensisijaisesti

toistaiseksi voimassaolevilla päätöksillä ja muutoinkin palveluiden jatkuvuus tulee taata.

Palveluntuottajalaki on ehdotusasteella ja on vaikea ottaa kantaa, ulottuuko laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely riittävästi käytäntöön.

Se, että lapset ja nuoret otetaan erikseen ja hyvin velvoittavasti huomioon myös palveluja tuottaessa, on erinomainen asia.

21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 8 § 4 momentin kirjaus ”merkittävässä elämänmuutostilanteissa, jos se on välttämätöntä” antaa runsaasti tilaa lain soveltamiselle ja saa muotonsa vasta käytännön työssä, niin hyvässä kuin huonossa. Lain hengen mukaisesti sovellettuna kirjaus mahdollistaa perheen ja läheisen tuen monenlaisissa tilanteissa - ei ainoastaan kriiseissä.
Pykälässä on vuorotellen erityistä ja määräraha-perusteista järjestämisvelvollisuutta, mikä on hieman hämäävää.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 2 momentissa määriteltäisiin henkilökohtaisen avun tarkoitus. Henkilökohtaisen avun keskeinen tavoite nykyisen sääntelyn tavoin olisi vammaisen henkilön itsemääräämisoikeuden ja valinnanvapauden lisääminen tavanomaisessa elämässä.

Henkilökohtainen apu tukisi myös vammaisten lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia ikäkauden mukaiseen toimintaan sekä edistäisi lasten ja nuorten itsenäistymistä, oman identiteetin muodostumista ja osallisuutta. Tavanomaisia huoltajan velvollisuuksia ja lapsen oikeutta henkilökohtaiseen apuun arvioitaisiin sen mukaan, miten itsenäisesti saman ikäiset vammattomat lapset yleensä toimivat ja toisaalta sen mukaan, mitkä ovat henkilökohtaista apua hakevan lapsen tarpeet ja toiveet. s. 28

Terveystieteiden toimenpiteiden suorittamisessa otettava huomioon luvat, esim. pistokset, lääkehoito yms.
Onko tämän tyyppinen avuntarve avattu riittävän tarkasti pykälässä ja perusteluissa?

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Vanhaan henkilökohtaiseen avun pykälään verrattuna muutoksia on useita. Täsmennykset ovat hyviä lain tulkinnan kannalta, mutta mitkä ovat vaikutukset lasten ja nuorten tilanteeseen? Voiko jatkossa vain vammaisen henkilö itse toimia työnantajana, eikä esim. huoltaja tai edunvalvoja?

10 § 2 momentin "omainen voi toimia henkilökohtaisena avustajana" -määrittely on nykyistä mahdollistavampi ja sen myötä välttyttäneen sellaisilta asiakkaan edun vastaisilta rajoituksilta kuin nykyisen lain aikana on nähty.

Myönteistä, että kriittisten kohtien kuten sijaistus- ja työsuhteen päättymisjärjestelyjenkin tulee sisältyä suunnitelmaan.

s. 34 toistuu alussa ja lopussa: "Työnantaja-asemaa koskevan oikeudellisen arvioinnin lähtökohtana on, että työnantajana toimivan henkilön on oltava oikeustoimikelpoinen."

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen avun työntantajamallin käyttäminen edellyttää asiakassuunnitelmaan kirjattavaa asiakkaan suostumusta, mikä vahvistaa asiakkaan asemaa ja selventää käytäntöä.

On hyvä, että maakunnan neuvontavelvollisuus on huomioitu, mutta tähänkin olisi hyvä saada lisää sisältöä koskevaa ohjeistusta.

Syntyykö maakunnalle kaksoisrooli, mikäli maakunta vastaa sekä työntajien ohjauksesta, neuvonnasta ja tuesta, että tuottaa avustajapalvelua (avustajavälitys ym. avustajiin liittyvä ohjaus, neuvonta, tuki)?

Perusteluissa todetaan, että omainen voisi toimia erityistilanteessa avustajana esim. lapselle/nuorelle – kuka toimii silloin työntantajana? Edelleen kysymykseen 20 viitaten: Miten lapset ja nuoret? Voiko vain vammaisen henkilö itse toimia jatkossa työntantajana, ei esim. huoltaja tai edunvalvoja?

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

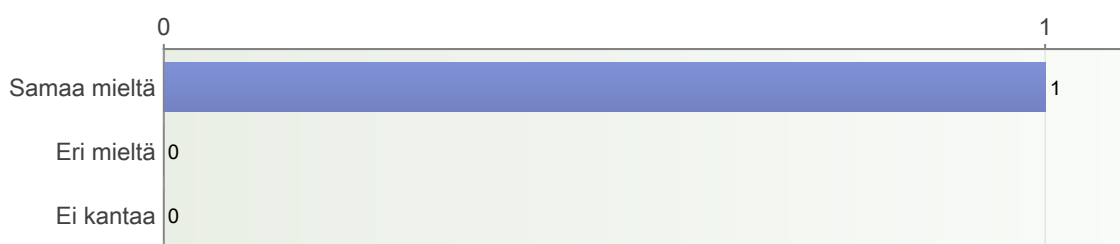
Vastaajien määrä: 1

- Ensisijaisesti asuminen tuetaan sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla ja toissijaisesti tämän lain mukaisilla palveluilla. Onko määrittely riittävän kattava eritasoisissa tuen tarpeissa vai jääkö vammaisen henkilön oikeus saada asumiseen liittyvät välttämättömät palvelut maksuttomina liian tulkinnanvaraiseksi?

Kuinka asiakasmaksut esimerkiksi määräytyvät, kun asuminen järjestetään SHL:n 21 § 4 mukaisena palveluasumisena?

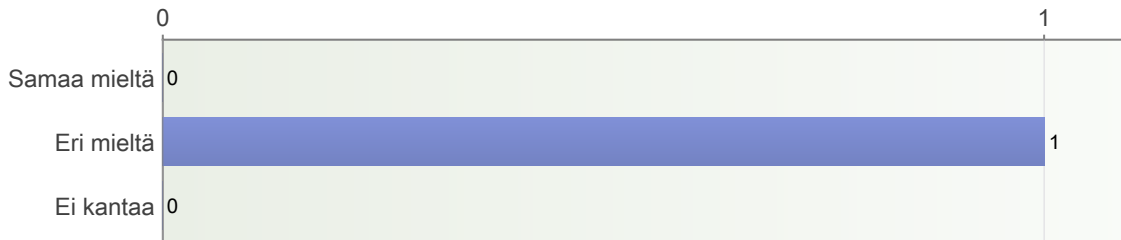
32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

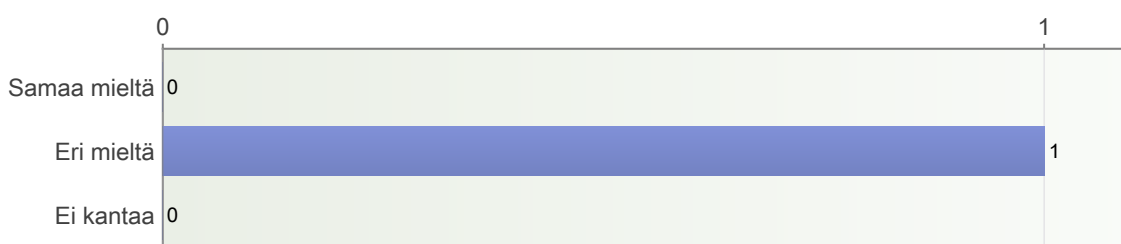
34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

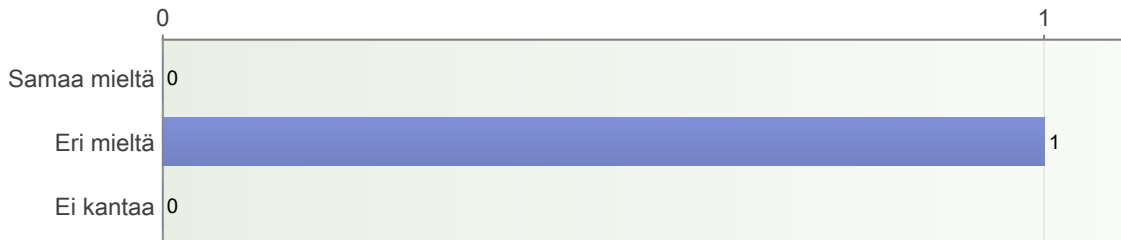
35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti lapsi asuu perheensä kanssa. Tämän toteutuminen edellyttää kotiin annettavien tukimuotojen monipuolistumista esim. tarvittaessa hoitaja kotiin. Perhehoidon yleistyminen edellyttää, että lapsille on tarjolla riittävästi perhehoitokoteja.

Eryistä huomiota tulee kiinnittää lapsen ja vanhempien välisen yhteyden ja vuorovaikutuksen tukemiseen niissä tilanteissa, kun lapsen asuminen on järjestetty muualla kuin lapsen kotona.

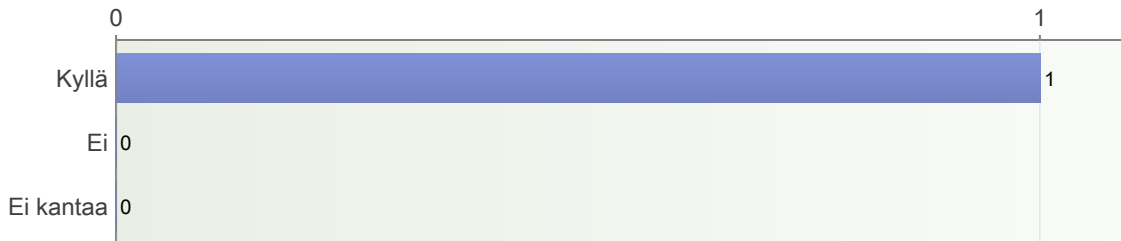
4 momentin mukaan lapsen asuessa ehdotetun lain nojalla muualla kuin oman perheen kanssa, vanhemmat ja huoltajat vastaisivat lapsen elatuksesta aiheutuvista kustannuksista siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaisissa säädetään. Syntyy vaikutelma, että kodin ulkopuolelle, esim. vammaisten lasten ryhmäkotiin sijoitetun vaikeasti vammaisen lapsen huoltajilta voitaisiin periä lapsen välttämättä tarvitsemista palveluista (ohjauksesta, valvonnasta, avustamisesta ja hoidosta) ko. asumisyksikössä maksuja. Näitä ei kuitenkaan kuvata tai perustella tarkemmin. Vamman aiheuttaman toimintarajoitteen johdosta tarvittavien palvelujen on oltava vammaiselle henkilölle tai hänen huoltajalleen maksuttomia. Normaalisuusperiaatteen mukaisesti maksuja voidaan periä menoista, jotka ovat henkilön vammaan liittymättömiä.

Vammaisella lapsella on oikeus kotiin ja lastensuojeluun. Lastensuojelua tulee järjestää vain lastensuojeluperusteiden täytyessä, ei vammaisuuden perusteella. Lastensuojelulain mukaisten sijoitusperusteiden täytyessä tulee prosessista olla vastuussa lastensuojelun sosiaalityöntekijä, joka todennäköisesti työskentelee myös muun perheen kanssa. Työparina tulee olla vammaispalvelun asiantuntija, jos lapsen vammaisuus sitä edellyttää.

Jatkossa tulee korostaa ja parantaa lastensuojelun ja vammaispalvelun osaamisen yhdistämistä lasten ja perheiden hyväksi. Erytisosaamisen on liikuttava perheiden arkiympäristöihin ja tuettava heitä siellä.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

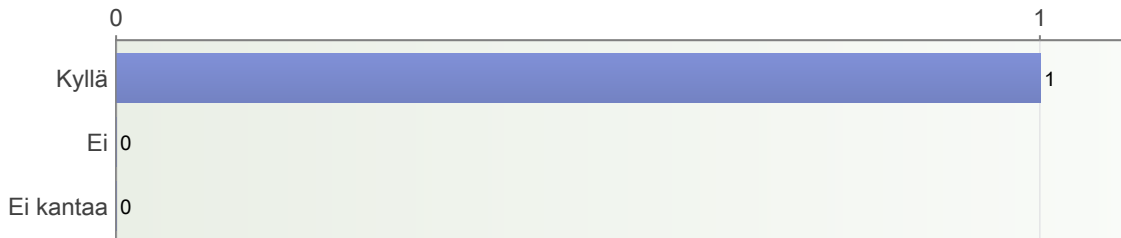
39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Uutta on, että pesutilojen yhteydessä korvattavaksi voisivat tulla myös asunnossa olevan saunan välttämättömät muutostyöt.

40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

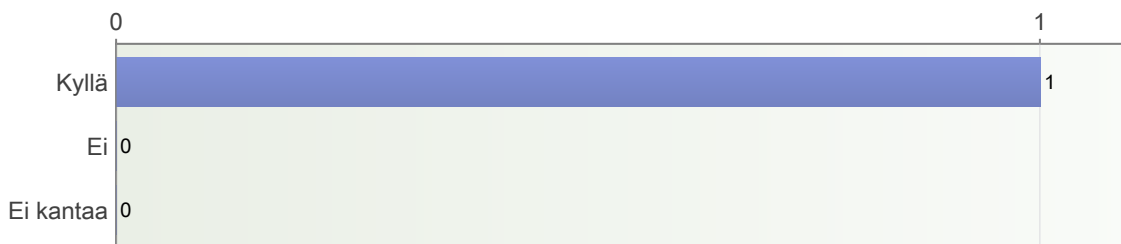
42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Hoitoapujaksoja on kunnissa järjestetty esim. omaishoidon lakisääteisten päivien lisäksi omaishoidon tueksi.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Uusi termi on selvempi kuin nykyiset eri lakien mukaiset päivä- ja työtoiminnot.
Mahdollinen valinnanvapaus avaa 16 § mukaiseen päiväaikaan toimintaan toivottavasti lisää vaihtoehtoja, joskin sillä on myös henkilökuntaa työllistävä ja mitoituksessa huomioon otettava vaikutus.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Välttämättömien matkojen määrän ja vapaa-ajan matkojen määrittely on selvempi nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna. Aiemmassa lakiluonnoksessa ehdotettu 72 matkaa neljän kuukauden aikana olisi asiakkaiden (valinnan)vapautta lisäävä parannus. Ikävä, että on palattu nykymenettelyyn. Julkisesti tuettu auto vähentää tarvetta matkojen määrään. Auton käyttöön luovuttaminen uusi ja kiinnostava vaihtoehto muiden rinnalla.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- 24 § Maksut

- Laissa ja hallituksen esitysluonnoksessa on jossakin määrin ristiriitaa: periaatteena jatkaa erityispalvelut maksuttomina, ”pääosin maksuttomina”, mutta osa kehitysvammaisten palveluista maksullisiksi, huomioiden maksujen alentamismahdollisuus perustellusta syystä (s. 64)
- Maksuilla on suora vaikutus siihen voiko henkilö käyttää hänelle välttämätöntä palvelua. Maksunalennuksen hakeminen on käytännössä useimmille vaikeimmin vammaisille mahdotonta. Asiakasmaksulain 11 §:n alentamis- tai poistamismahdollisuutta käytetään erittäin vähän ja silloinkin huonoin tuloksin. Menettely on lähinnä edunvalvoja työllistävä ja sen käyttö riippuu heidän kulloisistakin resursseistaan.
- Palveluiden maksullisuutta tai maksuttomuutta on perusteltava nykyistä enemmän.
- Nähtävissä kustannusvastuun siirtämistä vähävaraisille asiakkaille, onko se kohtuullista?
- On ennakoitavissa, että sosiaalihuoltolain mukaisia maksullisia palveluja pyritään käyttämään silloinkin, kun vammaispalvelulaki olisi asiakkaalle edullisempi.

28 § Siirtymäsäännökset

Uusi laki käynnistää erittäin suuren palvelutarvearvio-, suunnittelu- ja päätöksentekoaallon. Mkä on uudistuksen toteutuksen tarkoituksenmukaisin ajankohta? Onko riski ajoittaa se siihen kohtaan, jossa suuri osa Sote-palveluista on eniten auki?

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos on tiivis, aiempaa perusteellisemmin valmisteltu ja pitemmälle yhteen sovitettu kokonaisuus.

Jotta uudistukset saadaan mahdollisimman hyvin käytäntöön, tarvitaan kattava koulutus, vähintään samaan tapaan kuin sosiaalihuoltolain uudistusvaiheessa toteutettiin.

Useat lait ovat muutoksessa, sote-uudistuksen myötä järjestäjät ja tuottajat muuttuvat ja tuovat uudenlaisia palveluja kuten henkilökohtaiset budjetit ja asiakassetelit. Kuinka näiden monien muutoksen keskellä varmistetaan, että heikossa asemassa olevat ihmiset saavat tarvitsemansa avun ja tuen lakien ja toimijoiden vaihtuessa? Tähän tulee kiinnittää aivan erityistä huomiota ja varata tarkoitukseen monipuolisesti resursseja siten, että ne varmasti riittävät hämmennystä herättävään muutosvaiheeseen ja varmistavat sen laadukkaan ylityksen asiakkaiden edun mukaisesti.